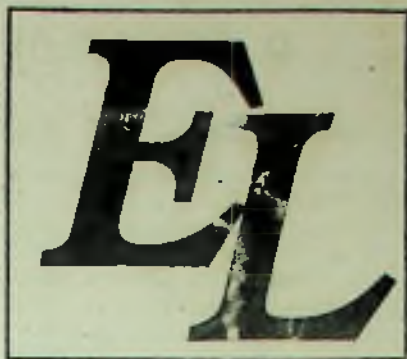

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslowakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

EVROPSKÉ LISTY: Vychází každé pondělí • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publication, Inc. • Vedoucí redaktor: Josef Martinek
Evropský redaktor: Václav Hora • Adresa redakce:
FK, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

EVROPSKÉ LISTY: Erscheint jeden Montag • Herausgeber: Universum
Sokol Publ. Inc. • Chefredakteur: Josef Martinek • Redakteur für
Europa: Václav Hora • Anschrift der Redaktion:
FK, D-6, Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG, den 20. OKTOBER 1975 • FK, D-6 FRANKFURT/M. 70, POSTFACH 70 0254 • Nr. 42.

INFLACE

A SVOBODNÝ SVĚT

V minulých dnech skončily v New Yorku rozhovory zástupců šesti průmyslových států svobodného světa, které připravovaly hospodářskou konferenci nejvyšších představitelů sedmi vedoucích velmocí. Návrh na tuto vrcholovou hospodářskou konferenci učinil před časem francouzský prezident Giscard d'Estaing, ale bez úspěchu. Teprve po návštěvě a několika hodinových poradách západoněmeckého kancléře Helmuta Schmidta v Bílém Domě, se rozhodl prezident Ford přislíbit na této konferenci účast. Má k ní dojít v polovině prosince tohoto roku. Na předporadách v New Yorku zastupoval Spojené státy bývalý min. financí Schulz a zúčastnily se jich Velká Británie, Francie, Záp. Německo a Japonsko. Na hlavní konferenci ve Francii bude zastoupena též Kanada a Itálie. Důvody, proč na uspořádání této konference evropské státy a Japonsko trvají jsou přirozené: celková neustálá hospodářská situace ve světě a jako zvlášť důležitý bod má být projednáno i uspořádání směnečných kurzů valut, přičemž se evropské státy a Japonsko přiklání na rozdíl od Spojených států k názoru, že směnečné kurzy by měly být kontrolovány, nebyli předešlé dokohodny. Tento bod bude se rší pravděpodobností nejedním oficiálním přípravným hospodářské konference. Důležitým důvodem, proč evropské země a Japonsko si přálo svolání konference, je rozvoj a hloubka všeobecné hospodářské situace. Hospodářské zotavení, které se projevilo ve Spojených státech je patrně také jedním z důvodů. Evropské státy pravděpodobně doufají, že na zlepšené situaci v Americe se mohou také podílet tím, že tato přispěje ke zvýšení jejich exportu.

Ve Spojených státech se zlepšil jak trh, tak i průmyslová výroba. Minulý měsíc se vrátilo do práce 180.000 dělníků. Ve zprávě ministra práce se uvádí, že i v měsíci září se zvýšila mzdová hladina, a že mzdy, vyplacené v září, byly vyšší než před rokem. Náznaky hospodářského oživení ve Spojených státech jsou nepopíratelné. Průmyslová výroba i hrubý produkt stoupají a většina národohospodářských odborníků předpokládá, že Amerika má před sebou několik let hospodářské konjunktury. Na rozdíl od zemí západní Evropy, které skoro deset let žily na hraně hospodářské konjunktury a prosperity, o uplatnění v rámci politické jednoty a důvěry ve vlastní budoucnost. Největší vývoj jejich důvěry otřásl nejvíce co se základu hospodářských týce, ale i pokud jde o bezpečnost politickou.

Evropská krize se velmi pravděpodobně v budoucnu projeví v plném rozsahu nejvíce v Záp. Německu, jehož měna — DM je, hlavně v poměru k americkému dolaru například, značně nadhodnocena. To si jistě uvědomují i dnešní představitelé Záp. Německa, stejně jako to, že americká výroba bude jednou z hlavních nejúčinnějších zbraní v boji proti inflaci.

Poznámka redakce: Těsně před tiskem našeho časopisu byla optimistická předpověď národohospodářských odborníků, týkající se konjunktury ve Spoj. státech v příštím čase, potvrzena zprávou, že národní produkt stoupl i ve třetím čtvrtletí o 9%, což je dokonce více, než bylo očekáváno.

OSLAVY 28. ŘÍJNA

Československá Národní Rada s Československými legistami v N. Y. a ostatními československými spolky vzpomene 57. výročí založení Československé republiky v sobotu dne 25. října 1975 v 7 hod. večer v Sokolovně, 420 vých. 71. ulice na Manhattanu. Vyzýváme československou krajianskou obec k hojné účasti!

O DVOU NEJISTOTÁCH

Ferdinand Peroutka

V Portugalsku demokrate před několika týdny vyhráli bitvu. Komunistický ministerský předseda byl svržen, nová vláda utvořena, v ní z patnácti ministerstev komunistům bylo přiznáno jedno. Vrchní mezinárodní komunistická autorita se sídlem v Moskvě bude analyzovat tuto událost a asi naleznou hlavní vinu v tom, že bylo dovoleno konat volby. Volby ještě nikde nebyl způsob, jakým se komunismus dostával k moci. Na druhé straně — portugalský demokrate si počínali se značnou politickou dovedností. Nenalehali na rozhodnutí, dokud o jejich posíci v zemi byly jen debaty. Teprve po volbách vystoupili se svými požadavky. Volby jim daly nepopíratelný politický mandát, komunistům depresi. Dosiaľ jen 12% hlasů je katastrofa pro hnutí, které všechny své nároky zakládá na tom, že vyjadřuje vůli lidu.

Můžeme vědět, proč výsledky voleb v Portugalsku byl tak vlivný: poněvadž sověty nebyly na blízku. Všude, kde velký sovětský stát měl společné hranice se státem menším, volby nehrály žádnou

roli: v Československu, Polsku, Maďarsku, Rumunsku, Východním Německu, v baltských státech. Zde všude volby se nekonalily nebo jejich výsledku nebylo dbáno. Roku 1948 v Československu Rudá armáda křížem krážem se projížděla zemí a stavěla se na odív, prý jinudy jezdit nemohla. Avšak — Portugalsko je daleko.

Bylo zajímavé sledovat pohyby odstaveného portugalského ministerského předsedy Concalvesa: vypuzen z jednoho židla moci, směřoval k jinému. Mohl se jistě stát ministrem dopravy nebo zdravotnictví, to však nikoli, pokud na něm bylo. Jemu bylo jen líbo stát se šéfem generálního štábu armády. Ve vládě zůstalo několik jeho protektorů, a pokusili se mu dát, co chtěl. To by prý byl slušný kompromis. Rozhodný odpor armády to zmařil. Uvádíme tuto epizodu jako doklad, že komunisti vždy je si bítec vědom, kde je sídlo moci. Portugalským demokratům bylo známo, že patří jde o všechno. Kdyby komunismus v Portugalsku byl jednou nastolen, sověty byly by do-

staly příležitostí argumentovat, že za prvé, je to fakt, který už spadá do statu quo. Za druhé, že je úkolem demokraty ochraňovat status quo a ideu, že jsou sféry vlivu: komunistické Portugalsko bylo by — podle jejich výkladu — spadlo do sféry vlivu so-

(Pokrač. na str. 3)

OPĚT ZLATO?

V Praze právě skončily oficiální rozhovory čs. zástupců min. zahr. a náměstka min. zahr. USA Arthura Hartmana a jeho doprovodu. Je to první oficiální kontakt mezi těmito dvěma státy od návštěvy bývalého záměstčího ministra USA W. Rogerse v Praze asi před dvěma lety, kdy bylo jednání o nové konsulační dohodě. Ta prozatím Spoj. státy schválena nebyla a tak nynější rozhovory mají asi za účel vzhledem také ke konferenci v Helsinkách, upravit a zlepšit i diplomatické styky mezi Československem a Amerikou. A že bude z československé strany na počátku rozhovorů také požadavek vrácení zadržovaného zlata — je víc než jisté!

Stálá hrozba světu - nafta

Jak jsme již oznámili, ve Vídni se sešli zástupci 13-ti zemí exportujících naftu a rozhodli se, že její cena bude od prvního října tohoto roku o deset procent zvýšena. Také však zároveň ujistili, že nová cena nebude do poloviny příštího roku revidována. O cíli schůzce dovozů jsme se nyní některé podrobnosti. Porady trvaly 4 dny a proběhly ve velmi vzrušené atmosféře. Jejich účastníci se totiž značně rozcházel v názoru, jak vysoké zvýšení je pro odběratele hospodářsky únosné. Některé země, v čele s Iranem se snažily prosadit až 30-tiprocentní zvýšení, jiné, jichž mluvčím se stala Saudská Arábie, se chtěly spokojit jen s pěti procenty. Mezi zástupcem Iranu Amouzegarem a zástupcem Saudské Arábie Šejkem Jamaním

došlo k ostré polemice, a již se zdálo, že se naftový kartel rozpadne. Jamani pohrozil, že jeho země, která je největším vývozcem nafty, bude dělat vlastní nezávislou cenovou politiku, jestliže ostatní producenti nafty neprojeví ochotu ke kompromisu. Jeho hrozba nezůstala bez odezvy. Desetiprocentní zvýšení ceny je snad možno za kompromis pokládat.

Rozdílné cenové požadavky jsou do značné míry podmíněny rozdílnou hospodářskou a sociální strukturou dotčených zemí. Saudská Arábie, Kuvajt a arabské emiráty na Perském zálivu jsou řídky založeny a již nyní tržní za své černé zlato více než kolik mohou do rozvoje domácího hospodářství investovat. Iran, Alžírsko a Venezuela jsou v jiném postavení. Ty

mají velmi širokou populační základnu a jejich vlády vypracovaly tak ambiciózní plán hospodářského rozvoje, že jim ani dosavadní tržba za naftu nestačí. Na to, že zvýšenými cenami budou postiženy nejen průmyslové země západu, ale i chudé rozvojové země tzv. třetího světa, se příliš neohlížejí.

Nově zvolený místopředseda OPECU, jak se organizace vývozců nafty zkráceně nazývá, kuvajtský ministr Al Kazemi vyjádřil přesvědčení, že desetiprocentní přírůstek je pro průmyslové státy přijatelný, že představuje solidní základnu hospodářské spolupráce mezi zeměmi naftu produkujícími a naftu konsumujícími. Národy neprůmyslové a vývojové, zvýšením ceny nejvíce postižené — navzájem na vědomí.

O ČESKOSLOVENSKU

Úspěch v Řeži

První krok k rozvoji moderní diagnostické a výzkumné metodiky v ČSSR učinili nedávno v Ústavu jaderné fyziky ČSAV v Řeži u Prahy. V oddělení nízkých teplot se poprvé v Československu podařilo změnit a zaznamenat na přístroji vlastní konstrukce pulzující magnetické pole lidského srdce. Získaný výsledek je důležitý pro rozvoj magnetokardiografie. Umožní bezdotykovou registraci sídeční činnosti a má poskytnout informace, které nejsou v záznamu EKG, což povede k dokonalejší preventivní i léčebné péči o sídeční sval.

Obchodování

Byla uzavřena nová obchodně-ekonomická, dlouhodobá dohoda ČSSR-Mongolsko na léta 1976-1980. Z Mongolska bude republika dovážet hlavně nerostné a živočišné suroviny, od roku 1978 zejména měďný koncentrát s obsahem 35% mědi. Pro příštích pět let byla také uzavřena obchodní dohoda s Jugoslavií. Podle dokumentu bude hodnota vzájemných dodávek produkce vyrobených v tomto období asi 350 milionů dolarů.

Zájem o výstavu

V Paříži probíhá výstava Deset let českého a slovenského umění. Je o ni velký zájem, jen za první čtyři dny ji shlédlo deset tisíc návštěvníků.

Cirkus

Připomíná to první poválečné roky: v Praze na Letenské pláni rozbil svoje šapitó největší československý cirkus, Humberto. Zájem malých i velkých Pražanů je náramný.

Nejezácnější sbírky

dokumentující rozvoj lidové kultury na Hané v období 17.-19. století jsou soustředěny v novém národopisném muzeu v Litvli. Mezi více než 500 exponátů dominují keramické a porcelánové výrobky, slohový nábytek, výšivky a kroje.

Snih, snih

Ve Vysokých Tatrách napadl snih. Souvislá příkrývka do výše 1300 metrů a na vrcholcích je až dvacetcentimetrová. A mrzne tam. Na Lomnickém štítě je devět pod nulou, na Skalnatém plesu tři, na Štrbském plesu minus pět stupňů.

Soutěž dirigentů

Ve francouzském Besançonu se konala 28. soutěž mladých dirigentů. Třináctičlenná porota v níž byl i zástupce SSSR, naprosto neznámý dirigent Odyssej Dimitriadis, který neskrýval svou nudu a také profesor Pospíšil z Československa, posuzovala celkem 19 kandidátů. První cenu získal 20letý Daniel Oren z Israele ve výši 10 tisíc marek, druhá — stříbrná medaile (medaile jsou pojmenovány po Herbertu von Karajanovi) nebyla udělena a třetí, bronzovou, dotovanou 5.000 DM získal mladý československý dirigent Stanislav Macura (29 let). Německou spolkovou republiku zastupovala Alicja Skrzyposzek, pocházející z Varšavy a pracující v kolínské opeře. Soutěže se mohou zúčastnit dirigenti ve stáří do 30 let.

Titul mistra světa

ve hře na foukací harmoniku z letošního mistrovství, které se konalo v Offenburgu v Německé spolkové republice, získal už po čtvrté profesor Lubomír Pleva z Přerova. Mistrovství se zúčastnilo dvěstě soutěžících ze šestnácti zemí.

Praha-Rím

V Praze byla podepsána konzulární úmluva mezi Československem a Itálií. Předcházející vzájemná úmluva obou států byla přes padesát let stará — z roku 1924. V diskusi před podpisem nové úmluvy předseda vlády Štrougal mnohohlavně zdůrazňoval Helsinky a détente a jak je důležité učinit vše pro oboustranné prohlubování vzájemných styků. Nikoli podpis na konzulární úmluvě, ale jen skutečná praxe ukáže, jak si to prohlubování československý režim představuje.

O církvi

Západoněmecký list Frankfurter Allgemeine Zeitung si znovu všimá neutěšené situace církvi v Československu, horší než v ostatních komunistických státech s výjimkou Číny a Albánie. Církev — čteme v článku — sdílí s obyvatelstvem okovy, které dovezly před sedmi lety sovětské tanky. Komunisté v českých zemích i na Slovensku se teď pokoušejí využít církvi k tomu, aby zapojili křesťanské části obyvatelstva do jimi zřízeného systému.

Nezadržitelný vzestup

Jen krátkou nenápadnou větou bylo v tisku a v televizi v Československu oznámeno jmenování Viliama Šalgoviče do předsednictva Komunistické strany Slovenska. Několik dnů předtím byl zvolen za poslance Slovenské národní rady a sotva dosedl na židli, byl za pár minut slovy J. Lenárta "V. Šalgovič má všechny předpoklady... a ve všech stranických i státních funkcích vždy i v těch nejsložitějších obdobích osvědčil svoji neochvějnou věrnost a oddanost ideám marxismu-leninismu, proletářskému internacionalismu atd." navržen za bouřlivého potlesku (a samozřejmě zvolen) za předsedu Slovenské národní rady SNR. Šalgovič se tím stává velmi vlivným mužem ve státě. Označován je západními pozorovateli svým významem hned za Husákem. V SNR obsazuje vlastně funkce po zemřelém Ondreju Klokočovi, ale celkovou úlohou o dosavadní minulosti může stejně dobře znamenat oslabení pozice tajemníka ÚV KSS Jozefa Lenárta.

Do srpna 1968 bylo Šalgovičovo jméno známé jen užšímu kruhu aparátčků. "Popularita" u veřejnosti se mu dostalo za sovětské okupace, kde vynikly kromě něho ještě připravené sovětské "volhy" státní bezpečnosti, čekající na jeho povely k zatýkání opozice. K zajímavým zvrátům Pražského jara 1968 i k nezvratným důkazům, komu tehdy vlastně patřila moc, bylo jeho jmenování náměstkem ministra vnitra se specializací pro státní bezpečnost. V deníku Práce ze dne 28. března 1969 byl Šalgovič až příliš skromný, když sdělil, že věděl o sovětské okupaci od devíti hodin večer dne 20. srpna 1968. Den před přepadem zorganizoval Šalgovič na ministerstvu všechny prosovětsky věrné, z nich vynikl šéf pražské státní bezpečnosti plukovník Boh. Molnár, a za podpory sovětských poradců, kteří — přes všechny snahy ministra Pavla — nikdy ministerstvo a svůj hlavní "útulek" v dejvické Sadové ulici neopustili, (patřilo k vnitřním zvykům, že nejdříve byl informován sovětský poradce a teprve pak dle okolností i dodatečně ministr), se připravoval podle seznamů k zatýkání. To mělo vypuknout po převzetí moci tzv. Indro-

vou dělnícko-rolnickou vládou. Jenže "plukovníci" (později Husákovo označení pro soudruhy z ministerstva vnitra usilující svrhnout i jeho) se pořádně k slovu nedostali, události probíhaly jinak než v Maďarsku 1956, na ministerstvu vnitra byla rovněž opozice, veřejnost se dověděla příliš rychle všechny novosti a celá okupace probíhala nekontrolovatelným způsobem. Bělehradský týdeník Politika si v oněch dnech ani nevzal ubrousek před ústa a zcela naplno označil Šalgoviče placeným agentem KGB v hodnosti plukovníka.

Šalgovič a jeho "mladci" neuspěli. Rudé právo tiskne 25. srpna 1968 usnesení čs. vlády o zbavení všech funkcí u Šalgoviče, který se "nedostavil na zasedání vlády a nepředložil požadovanou zprávu o činnosti." Všechny jeho příkazy vydané po 20. srpnu vláda prohlašuje za neplatné. Práce uveřejňuje o den později rozkaz ministra Pavla, (který byl za několik dnů poslán Sověty k sbírání jahod na jeho sázavské chatě,) kde zbavuje Boh. Molnára všech funkcí a propouští jej, stejně Jozefa Rypla z náměstka II. oddělení (Ryplovo zbavení funkcí vyvolalo později pochyby o správnosti), dále podplukovníka Kožucha a stejně tak

Viliama Šalgoviče. Rozkazy, které Šalgovič vydal po 20. srpnu a osobní rozhodnutí, která provedl v I. oddělení jsou prohlášena za neplatná. Odpor veřejnosti proti Šalgovičovi tím dosáhl vrcholu. Jeho byt v Praze má být zpuštěn a on sám mizí, jen se proslychá, že snad do Sofie či Moskvy. Ale Sověti ještě nikdy nezapomněli, v kladném i záporném smyslu. Šalgovič se znovu objevuje na scéně v únoru 1969 jako vojenský atašé v Budapešti. A když se situace po husákovsku "znormalizovala", vrací se do Československa. Do začátku, aby se příliš nedráždily city veřejnosti, dostává jen malou civilní funkci místopředsedy v pražské kontrolní komisi, ale postupuje vojensky. V r. 1968 měl hodnost podplukovníka v čs. armádě, v květnu 1971 je povýšen až na generálmajora.

Šalgovič se narodil v roce 1919 v Ružindole u Trnavy, vyučil se sazečem, za druhé světové války byl podobně jako dnešní ministr obrany Dzur, držící si až pozoruhodně svou funkci už od Dubčekových dob, ve slovenské armádě, bojující proti Polsku a SSSR. S ní se zúčastňuje bojů na Ukrajině a přebíhá k Svobodové armádě, kde se brzy stává politickým komi-

(Pokrač. na str. 5.)

Telegraficky ze světa

Do Ruska jde další Nobelova cena; přesněji její polovička: o cenu za ekonomii dělí se s Američanem T. C. Koopmansem sovětský vědec Leonid V. Kantorovič. • Třetímu neštěstí ušel prezident Ford: po dvou pokusech o atentát se v Hartfordu, Connecticutu srazila jeho limuzína s jiným autem. • Na pětidenní návštěvu přijel do Moskvy francouzský prezident Giscard d'Estaing. Přivítal ho přepadly, vysloveně nemocný Brežněv. • Do Buenos Aires se vrátila po měsíční zdravotní dovolené prezidentka Peronová. Ujme s prý znovu všech svých povinností. • Jedna z nejvýznamnějších postav australského politického života, ministr pro energii a nerostné bohatství Rex Connor resignoval. Očekává se kabinetní krize. • Podle pramenů z Moskvy má připadnout návštěva Leonida Brežněva v USA na první polovinu ledna příštího roku. • V Saigonu byla úspěšně od sebe oddělena siamská dvojčata, děvčátka, spojená v dolní části páteře. • Pevná uзда je název manévru na území NSR, konané v těchto dnech za účasti 13.000 západoněmeckých a 4 tisíc amerických vojáků. • Itálie a Jugoslávie zahájily snad prý už konečně jednání o problému hraničního terestského území. Byl by tak vyřešen poslední evropský hraniční problém. • Medaile k 30. výročí založení OSN byly vydány v New Yorku. Bude je udělovat gen. tajemník organizace hlavám států a předním společenským a politickým činitelům. • Taxik poháněný elektromotorem předvedla nedávno jedna londýnská firma. • Tropické lijáky zaplavily na Jávě 20 vesnic a zničily úrodu rýže na tisících hektarech. • Bangladéš a Čínská lidová republika se rozhodly navázat diploomatické styky a vyměnit si velvyslance.

ZAJÍMATE SE O DENI V ČESKOSLOVENSKU? ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly hodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bolavým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace lecky unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Neměli vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenářem Amerických Listů.

Přihlašte se za odběratele "Amerických Listů" a přikládám šek (Money order) na \$ jako předplacení na celý rok.

Jméno:
Adresa:

Roční předpl: USA \$7.00, Kanada \$8.00

Zde odstříhnete a zašlete na adresu:

AMERICKÉ LISTY,
283 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08862

O DVOU NEJISTOTÁCH Nobelova cena do Ruska

(Pokrač. ze str. 1.)

větu. Je známa hrozná energie, s níž sověty se drží toho, co pokládají za své. Bylo velkou starostí portugalských demokratů, aby takový nejnovější status quo nenastal. Budou však ještě mnohé bitvy. Země, nikoli bez důvodů, je v nervosním stavu. Civilní centrum moci ještě nebylo upevněno. Žádný stát nemůže klidně spát, jestliže v něm jsou nejskutečnější silou vojáci. Armáda, přesně řečeno, většina armády svrhla komunistického ministerského předsedu. Když toto bylo oslaveno, vyjevilo se, že jsou i jiné složky armády. Jak věci stojí, vláda nerada vydává rozkazy vojákům, nebývá si jista, zda poslechnou. V Lisabonu komunistické bojůvky mají obsazeny noviny a radiové stanice, a nová vláda vyslala vojsko, aby to napravilo. Tu se stalo, že vyslaní vojáci se sbratřili s bojůvkami. Byla vyslána vojenská policie, ale i ta se sbratřila, a její šéf — obraz sverchované nejistoty — vystoupil na balkon a onulvil se davu, který hlučel pod ním: že není odpověden za akci. Že jen vykonával rozkaz. Ještě dlouhý často protivný zápas očekává Portugalcko. Nikdo nemá doufat, že komunisté se ukáží slabými v houževnatosti a v schopnosti organizační. Je jednou z otázek této doby, zda je souzeno, aby pouhé organizační talenty vítězily nad všemi talenty ostatními. Zajisté, demokraté v Portugalsku mají velkou většinu. Ale vězí nám v paměti otázka Trockého: "To počítáte také tehýně?" Chceme rozumět historii. Nebylo ještě spočítáno, kolik velkých zápasů vyhrála většina a kolik menšina. V bouřlivých dobách většina nikdy neměla pevné privilegium. Přilíš často už chod historie rozhodla agilní menšina, jestliže většina byla pohodlná, neoprázdněná, rozháraná, z velké části složená z bázlivých, fyzicky slabých jedinců, z tehýně, jak se posmíval Trocký. Jak už tomu v zemích s jižnějším temperamentem bývá, je v Portugalsku tradiční půda pro anarchismus. Je zde komunistická menšina, ale, nalevo od ní, ještě mno-

hem menší skupiny, trockismus, maoismus, dohromady prý šest drobných skupin. Některé z nich se skládají z vojáků a prostě věří, že "ideologie vychází z hlavně pušky". Portugalští demokraté dovedli zápasit i v těžké situaci, jít do ulic, když bylo třeba. Jsou i méně okázalé výkony. Mnoho bude záležet na tom, dovedou-li demokraté postavít vše hlavní nad věci vedlejší a vyvarovat se vnitřních sporů mezi sebou. Na východ od Portugalska, přes celé Středozemní moře, je stát Israel. Od svého vzniku byl bez přestání zaměstnáván starostí o svou existenci.

Má jediného spolehlivého spojence, tisíce mil vzdálenou Ameriku. Americký zahraniční ministr Kissinger podnikl bezpočet cest sem a tam, aby vyjednal, je-li to možno vyjednat, bezpečnost pro Israel. Na jaře tohoto roku oznámil veřejnosti, že jeho poslání se nezdařilo, a že se vzdává dalšího vyjednávání. Komentátoři nad tím řekli: nikdo neví, co teď bude. V létě se ukázalo, co bude: bylo další vyjednávání, nové série cest sem a tam, a ministr Kissinger ohlásil příznivý výsledek: na Sinaiském poloostrově byla vyjednána nová linie mezi Egyptem a israelským vojskem: Israel poněkud ustoupí a Egypt poněkud postoupí; na nové rozhraní budou poslání američtí technici s nejmodernějšími přístroji, aby sledovali případné podezřelé pohyby na té nebo oné straně. To celkem bylo uvitáno s potěšením. Ale ptajme se, podle vlastního rozumu, jak velice byla rozřešena bezpečnost státu Israel.

Asi utichnou nervosní pověsti, že válka vypukne co nevidět. Za dogma se pokládá, že Syrie, Jordán a Irak dohromady jsou bez egyptské účasti slabé na útok proti Israeli. Ale Egypt je nejmenší pravděpodobný útočník. Má také své negativní názory na Israel, ale počítá také s problémem sovětským a provozuje zajímavou dospělou realistickou politiku. Věřme tedy, že válka nebude. Jsou však pravdy pro kratší a pro delší období. Pokud příštích pěti, deseti let se týká, můžeme jen theoretizovat, ale někdy snad do-

sti spolehlivě. Vždy se musíme ptát, co je pravděpodobné nebo co je nepravděpodobné. Za naprosto nepravděpodobné musíme pokládat, že by Arabové kdy přestali se držet opakovaných resolucí Spojených národů — s nimiž i Amerika souhlasila — že Israel má vyklidit území dobytá ve válce roku 1967. Toto thema nebude oslabeno v arabských myslích. Jednání o tom může se Israel po nějakou dobu vyhýbat, ale ne je odvrátit. I když válka nebude, bude vypočítaný stálý, nemilosrdný tlak. Israelité nebudou mít chvíli skutečného klidu a bezstarostnosti. Těžký a výjimečný to úděl pro národ.

Ujednání na Sinaiském poloostrově má charakter maličkosti. Ignoruje resoluce Spojených národů o vrácení dobytých území, ponechává Israeli devět desetin Sinaie. Upravuje israelsko-egyptské vztahy asi na jedné padesátině celkových israelských hranic. Zabezpečuje, že Israel by se dozvěděl, kdyby Egypt chystal raketový útok. Nic nezabezpečuje, že Israel by se dozvěděl, kdyby Syrie, Jordán, Irak chystaly takový útok — jestliže by ovšem sověty rakety dodaly. Politicky sinaiské ujednání vynechává téměř všechno, co vzbuzuje vášně: co s územím, jež na Syrii Israel dobyl v poslední válce, co s nepotlačitelnými nároky Palestiňanů, co s Jerusalemem. Nejčernější mrak je snad na sovětské straně. Nikomu není přestýž tak drahocenná. Jak sověty jsou známy, nesnesly by, kdyby se zdálo, že Amerika úspěšně řeší problémy Středního východu. Nejzákladnější otázka se vynořuje: je mír na Středním východě možný bez souhlasu Sovětů? A jak je možný s ním? Noviny někdy dělí Arabů na moderní, což jsou Egyptané, a radikální, což jsou ostatní Arabové. Sověty mají vždy velký počet prostředků, jak radikalismus podnitit a ujednání jin nelibé vyhodit do povětří. Mluvili jsme, jak skutečnost nám kázala, o dvou nejistotách.

Josef Svoboda také v Londýně

Vedle curýských návrhů pro Beethovenova Fidelia navrhl výtvarník Národního divadla z Prahy Josef Svoboda i scénu pro Wagnerovu operu "Siegfried" v londýnském Covent Garden. Kostýmy jsou od Ingrid Rasell. Kritika napsala, že Svoboda se poprvé správně našel ve svém vlastním návrhu enormními změnami prostorového uspořádání. Kritiky zvláště překvapil návrh lesa, který je znázorněn nesčíslnými proužky pověšenými nad jevištěm v zelené barvě, kde se jako stíny objevuje poutník, medvěd a oheň vrhající drak.

Potřetí se stal sovětský občan nositelem Nobelovy ceny. V roce 1958 Boris Pasternak, autor knihy Doktor Živago, která v SSSR nikdy nevyšla. V roce 1970 Alexander Solženicyn. Oba ji dostali za literaturu. Andrej Sacharov ji letos dostal za mírové úsilí.

Andrej Sacharov se kdysi v sovětech těšil nejslavnějšímu postavení. V době studené války a zbrojních závodů stal se otcem sovětské vodíkové pumy. Špičkový, režimu věrný vědec má v Rusku na různých ustlání. Také Sacharov měl. Měl ovšem také cosi jiného: rozhled, logiku a svědomí. Když uvážil, kam jediné může vést nesmyslné vyvíjení nových a stále horších zbraní, dobrovolně zastavil svoje vědecké pokusy. Byl za to Kremlem pokáráán. Odmítl se polepsit a navíc obrátil svůj talent a energii směrem pro sověty nejnepříjemnějším: stal se apoteozem lidských práv ve své rodné zemi. V roce 1968 mu byl s konečnou platností zakázán přístup do jeho laboratoří, kde poslední leta už stejně na ničem novém nebadal. Jeho jméno je od těch dob v sovětech známější než bylo předtím, kdy — jako "strategický" vědec, žil v dobře střezené anonymitě. Andrej Sacharov nechce nic víc, než aby sovětský režim jednal ve shodě s vlastní ústavou a s deklarací lidských práv, kterou spolupodepsal. Jenomže chtít tohle v Rusku je chtít mnoho. Skoro nemožně mnoho. Přesto jsou určité výsledky Sacharovova úsilí, které na rozdíl od Solženicynova je nebombastické, trpělivější a méně dramatické. Sacharov také nenastoupil cestu svého boje po nebla-

hých osobních zkušenostech jako Solženicyn, ale po zralé úvaze, kdy se dobrovolně zřekl všech domácích výhod, aby se dal do služeb všech domácích lidí.

Letos tedy — zdá se nám, že zcela logicky — dostal Nobelovu cenu míru. Sověti navrhovali finského prezidenta Kekkonena. Jmenování Sacharova může být viděno jako politické falešné hře na dentente.

Moskva, přirozeně, reagovala zcela po svém: Sacharov je zrádce a Nobelova cena pro něho je ohrožením míru. . . Sacharov přivítal cenu s radostí. Doufá, že mu dá režim vízum. Když uvážil, kam jediné může vést nesmyslné vyvíjení nových a stále horších zbraní, dobrovolně zastavil svoje vědecké pokusy. Byl za to Kremlem pokáráán. Odmítl se polepsit a navíc obrátil svůj talent a energii směrem pro sověty nejnepříjemnějším: stal se apoteozem lidských práv ve své rodné zemi. V roce 1968 mu byl s konečnou platností zakázán přístup do jeho laboratoří, kde poslední leta už stejně na ničem novém nebadal. Jeho jméno je od těch dob v sovětech známější než bylo předtím, kdy — jako "strategický" vědec, žil v dobře střezené anonymitě. Andrej Sacharov nechce nic víc, než aby sovětský režim jednal ve shodě s vlastní ústavou a s deklarací lidských práv, kterou spolupodepsal. Jenomže chtít tohle v Rusku je chtít mnoho. Skoro nemožně mnoho. Přesto jsou určité výsledky Sacharovova úsilí, které na rozdíl od Solženicynova je nebombastické, trpělivější a méně dramatické. Sacharov také nenastoupil cestu svého boje po nebla-

Snad je Sacharovův optimismus oprávněný. Je však téměř jisté, že tu bude muset sehrát svou roli řada vnějších okolností, vnější tlak. Bude-li vyvinut a bude-li dost pevný. Pak může dojít v Rusku k pozitivním změnám. Můžeme jako Andrej Sacharov jsou zejména důležitými svědky, hlasem, který nedá usnout svědomí světa.

J. H.

Terdá opatření

Na zvláštním zasedání rozhodla izraelská vláda o serii dalších drastických hospodářských opatření. Jejich účelem je snížit státní deficit, který podle střízlivého odhadu dosáhne tohoto roku závratné částky 6 miliard izraelských liber. Hlavní body nových opatření: 10-úprocentní devalvace izraelské libry vůči dolaru, další desetiprocentní zvýšení spotřební daně, zvýšení cen benzinu, elektrického proudu a vody o 20 procent spolu se zdražením všech druhů cigaret i alkoholických nápojů.

Slavnost v Badenu

Ve švýcarském Badenu proběhlo slavnostní shromáždění Svazu švýcarských lázní, který byl v tomto známém lázeňském místě založen už v roce 1924. Na zasedání vytipovali osmnáct lázní, které by měly plnit všechny podmínky pro novodobou lázeňskou léčbu. Prvořadou je ochrana lázní před hlukem a dopravou.

Ferdinand Peroutka: BUDOVÁNÍ STÁTU

se právě expeduje

Objednávám výtisků I. svazku (celkem 5 svazků) díla Ferdinanda Peroutky Budování státu. Přikládám šek (money order) na dolarů. Jméno Adresa Podpis Cena jednotlivých svazků \$6.20 včetně pošt. Cena všech pěti svazků \$26.00 včetně pošt.

PRO JEDNOU TO NEVYŠLO

Západoněmecké ministerstvo obrany nečekaně a velmi rychle zakoupilo letní chatu na hoře Feldberg v Taunusu, okres Lohr. Lidé chtěli hlavně, co budou vojáci dělat s chatou? Jenže o chatu měl až neobyčejný zájem jiný solentní kopce — sovětské zastupitelství v Rolandsecku. V blízkosti nenápadně letní chaty je totiž velmi důležité spojení zařízení NATO, které tvoří hlavní dálkové spojení mezi stáby NATO střed a jih. Pod horou se pak nalézá vysokoletní jednotka 7. 10. Bundesarmády. Sověti si zkrátka nemohli přát nic lepšího. Nechybělo mnoho a z chaty už mohla být dobrá pozorovatelná Varsavské smlouvy na území NSR. Co ještě bude Sovětským důležitými vlastními v budoucnu nahrazeno lze těžko odhadnout, jednou vyjádření jin to neryšlo.

JIRKA

REALITA VIDĚNÁ SADATEM

Na Blízkém východě jsou patrně stále zřetelnější známky vzrůstajícího napětí jak mezi Sovětským svazem a Egyptem tak i mezi samotnými Araby. Egyptský prezident Sadat vydal své paměti, jejichž text vyzněl jako definitivní zúčtování s Moskvou a s prosovětskou politikou jeho předchůdce Násira. Vyčetl v nich kremelským vůdcům, že neposkykli Egyptu takovou pomoc, jakou k úspěšné válce potřeboval a že jim vždycky šlo především jen o to, udělat z Egypta opěrný bod pro expanzi do arabského světa.

Sověti na Sadatovy výtky dosud otevřeně neodpověděli, ale článek otištěný v sovětském vládním listě Izvestija prozrazuje, že by si přáli, aby Sadat z politické scény zmizel a na jeho místo nastoupil politik Násirova typu. V článku byl Násir zhodnocen jako velký státník, který arabskému světu chybí.

O Násirovi ostatně píše i Sadat ve svém životopise, konkrétně třetí kapitola memoárů vypráví o autorově spolupráci s Násirem. Sadatův předchůdce v tomto vysokém úřadě zemřel před pěti lety. Sovětské sdělovací prostředky jeho památku uctily řadou kladných komentářů. Také Sýrie nešetřila chválou nad někdejší vůdcem arabského světa. President Sadat se s Násirem rozcházel v názorech na řadu důležitých otázek — a třetí ka-

Mezinárodní přehled

pitola jeho memoárů to nijak neskrývá. Zejména takzvané mocenské centrum, kterým Násir ovládal egyptskou politickou scénu, kritikuje Sadat velmi otevřeně. V dnešním kontextu ovšem není miněna pouze kamarila nejrůznějších Násirových poradců a referentů, kteří na jeho pokyn prosazovali často i nezákonné jeho vůli. Hovořili Sadat o mocenském centru, má na mysli především skupinu kolem někdejšího vicepresidenta Aliho Sabriho, který se v roce 1971 pokusil Sadata svrhnout.

V projevu před společným zasedáním káhirského parlamentu a ústředního výboru Arabského socialistického svazu, který je jedinou politickou stranou v zemi, zaujal prezident Sadat stanovisko k jinému problému. Sýrie nepřestává s kritikou druhé častěji dohody o Sinajském poloostrově a obviňuje egyptského prezidenta s porážek nečtvrt a kolaborantství. List vládnoucí basistické strany Al Baas dokonce Sadata srovnává s maršálem Pétainem, jenž podepsal kapitulaci po prvních francouzských porážkách za druhé světové války. Zatímco však Pétain neměl jinou možnost, protože jeho země neměla žádné rezervy — tvrdí deník Al Baas — mohl arabský Pétain (rozuměj prezident Sadat), dále bojovat, protože měl po ruce potřebný potenciál. Francouzský politik prý

vyvolal krizi ve svědomí francouzského národa — arabský Pétain však vyvolal krizi důvěry celého arabského národa.

Egyptský prezident považuje za hlavního viníka Sovětský svaz. Moskva prý neustále porušovala své sliby a nedodávala mu zbraně, o něž požádal. K obratu v egyptské politice prý došlo v roce 1972, když americký prezident Nixon navštívil Sovětský svaz. Tehdy se v závěrečném komuniké objevila věta o potřebě vojenského uvolnění na Blízkém východě. A to se stalo — zdůraznil Sadat ve svém projevu — v době, kdy naše země nebyla plně vyzbrojena a kdy byla část egyptského území okupována Izraelem. Na adresu Damasku řekl egyptský prezident, že za jeho a paletinskou kritikou stojí Sovětský svaz. Arabové, kteří kritizují egyptsko-izraelskou částečnou dohodu, jsou — podle Sadatových slov — jako papoušci, opakující fráze o kolonialismu a imperialismu.

Egyptský prezident potom přiznal, že jeho posice byla ořezána už za poslední války v roce 1973. Izraelským jednotkám se v druhé fázi válečných operací podařilo vylodit na západním břehu Suezského průplavu a postupně odříznout třetí egyptskou armádu operující na Sinajském poloostrově. Aby zabránil nejhoršímu musel egyptský prezident Sadat požádat o tanky Alžírsko a Jugoslávii. A dokonce ještě mnoho měsíců po podepsání příměří Moskva nedodala Káhirě potřebný vojenský materiál, ačkoli Sýrie, která ztratila v bojích na Golánské vysočině všechny své tanky a téměř celé letectvo, dostala plnou náhradu, ještě před podpisem příměří. Pak položil Sadat v projevu řečnickou otázku:

Jestliže pak za takové situa-

KRITIKA

V říjnu pronesl Vysoký komisař pro uprchlíky při Spojených národech princ Sadruddin Aga Khan v Ženevě — před výkonným výborem organizace OSN pro uprchlíky — řeč, ve které upozornil, že početné státy nedodržují právnícké úmluvy o ochraně uprchlíků, které podepsaly. Uprchlíci jsou nadále odmítáni, posíláni zpět, zatýkáni nebo dokonce přicházejí o život. Zdůraznil, že konvenci o poskytování asylu podepsalo v roce 1951 pouze 65 států, což je necelá polovina členských států OSN. Stále více vlád, které tuto konvenci podepsaly a poskytl asyl uprchlíkům, nyní naléhají, aby uprchlíci byli vzati jinam a přitom očekávají, že jim bude Vysoký komisař nápomocen. Princ Aga Khan se vyslovil pro řešení regionálních uprchlických problémů, aby uprchlíci mohli žít v takovém kulturním prostředí, které nejvíce odpovídá nebo je podobné jejich domovině.

CHILSKÁ DOHRA

12. srpna t. r. přijela do západního Berlína ilegálně z východoberlínského letiště Schöenefeld skupina 16 chilských uprchlíků s dětmi. Chilští uprchlíci obdrželi původně asyl v Rumunsku. Zde se jim však nelíbilo, Rumuni nesplnili sliby o poskytnutí bytů a dobré práce. Chilští se seznámili i se skutečností, která je většinou občanů z východní Evropy běžnou věcí, v továrně si vydělali 1200 lei měsíčně, — a oblek přitom stojí 1500. Po delší době a pod pohrůzkou, že budou Rumunům dělat ne příjemností se jim podařilo opět z Rumunska vycestovat. Tím vznikl právní problém. Asyl jim byl už poskytnut v Rumunsku a tak západní Berlín je nechtěl. Uprchlíci, původně zde přijati církevními organizacemi a zčásti už bydlící ve vlastních bytech, se mají vrátit zpět do Rumunska. Tam nechtějí za žádnou cenu a hledají jinou demokratickou zemi, která by je přijala. V dopise na berlinského senátora poukazují, že jejich politická a osobní svoboda byla v Rumunsku potlačena a bylo s nimi nelidsky zacházeno. Někteří prohlásili, že nepůjdou do Rumunska dobrovolně, ale byli sem jednoduše odsunuti podle rezoluce OSN z Argentiny. Z 1500 chilských uprchlíků, které Rumunsko přijalo, opustily již dvě třetiny zemi a našli novou vlast v Itálii, Švýcarsku a NSR. Až dosud hlouplivě berlinské úřady očí nad novým přílivem, ale nyní jsou obavy, že v případě dalšího ústupu přijdou do západního Berlína i zbývající uprchlíci z Rumunska. Poslední uprchlíci oče-

kávají také pomoc od švédského ministerského předsedy Palmeho.

Těsně před nuceným vývozem do Rumunska se přece jen našlo řešení. Když švédské úřady odmítly, na bidly se některé spolkové země v NSR vyjimečně malý počet chilských uprchlíků přijmout. V Argentíně, v Buenos Aires mezitím došlo k dalšímu protestu jiné skupiny chilských uprchlíků, kteří obsadili kanceláře pomocného výboru pro uprchlíky a vzali zde rukojmí. I tato skupina si stěžuje na nelidské podmínky, tentokrát v Argentíně a žádá povolení vycestovat do západních zemí.

JACKSON O SACHAROVY

Takto komentoval americký senátor Henry M. Jackson, jeden z nejzásadovějších podporovatelů opatrnosti v jednání se sověty, udělení Nobelovy ceny míru Andreji Sacharovovi:

"Jsem hluboce dojat tím, že byl Andrej Sacharov vybrán za nositele Nobelovy ceny míru. Udělením této ceny nejvýznamnějšímu sovětskému obhájci lidských práv, výbor pro Nobelovy ceny nejen zhodnotil jeho uplynulou činnost, ale i jeho současná úsilí v životně důležité a pokračující akci. Za svoji charakterovou pevnost, svojí výmluvnost a svojí moudrost Sacharov si vysloužil po celém světě obdiv a respekt lidí, kteří jsou oddáni jak myšlenkám osobní svobody, tak budování civilizovanějšího světa. Obojího lze dosáhnout jen odstraňováním bariér svobodné výměny informací a volnému pohybu lidí."

PŘEHODNOCOVÁNÍ

Objevily se úvahy o tom, že vzhledem k zmenšujícímu se vlivu Sovětů v Egyptě a v dalších arabských státech, dochází zřejmě v Moskvě v přehodnocování celé středovýchodní politiky. Podle názoru televizního deníku MAARIV se snaží Sovětský svaz o zlepšení vztahů s Izraelem, aby měl možnost ovlivnit izraelskou politiku — což by mu umožnilo sehrát významnější roli v dalším politickém vývoji na Středním východě. List dále připomíná řadu neoficiálních kontaktů na velvyslanectví ve Washingtonu, kontakty prostřednictvím ruských církevních hodnostářů, kteří v tomto roce navštívili Jerusalema i tajnou misi dvou sovětských diplomatů, kteří tu před několika měsíci jednali s izraelským představiteli.

REVMATOLOGOVÉ

V japonském městě Kjóto se konal třináctý mezinárodní kongres revmatologů. Účastnilo se ho dva tisíce lékařů ze šedesáti zemí světa. Svěho zástupce mělo na sjezdu i Československo.

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

7.75% přinese 8.17%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 1.000.00 zaručené na šest roků

6.75% přinese 7.08%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na tři roky

6.50% přinese 6.81%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na 2 roky

5.25% přinese 5.47%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplácíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a připsujeme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$40.000.00 vládní pojišťovnou Federal Savings and Loan Insurance Corporation ve Washingtoně.

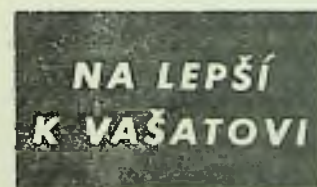
Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10022
aneb

2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10714
and

590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10458

ce přijdou Američané, řeknou, že si přejí řešení a jednají s vámi poctivě — máte s nimi spolupracovat anebo ne? Jsem realista a své kroky vždy předem promyslím. Předem jsem přijal už Násirův iniciativu amerického ministra zahraničí Rogera — a Arabové jej za to začali napadat, jako nyní mně. Někteří moji kritikové — dodal Sadat — říkají, že jsem něčím odměnou za vypovězení sovětských poradců v roce 1972 něco vyrazil z Američanů. Ale, pro mne jsou mravní principy nedělitelné; svému příteli nemohu vzáti dýku do zad. Mohu mu dát pouze občas elektrický šok...

V zemi, kde pozitíři známená předevedírem

ANEB

MODRÝ PTÁK

Jan Beneš

Je tomu už hezkých pár let, co americký žurnalista a sociální revolucionář z poláčku století (kdy to slovo představovalo cosi trošičku jiného než dnes), je tomu tedy už hezkých pár let, co Američan John Reed přijel do Petrohradu pracovat, aby se připojil k jakési poněkud střílečce odcházející se v říjnu 1917, a napsal o tom střílení nadšenou reportáž nazvanou Deset dnů, které otřásly světem. Kdo kdy chodil do školy na východ od železné opony, ví o čem šlo. Američan John Reed pak nešel dost dlouho k tomu, aby si mohl počkat jak to přibližně dopadne. Umlěl (což bylo v těch letech v Rusku stejně snadné jako dnes) už roku 1920 a byl mu vykázan hrob u zdi Kremle, kde jest odpočívati těm zasloužilým. Proč se divit? Každá společnost má své tabu, své fetišy, své pevnosti a jiné posvátnosti. John Reed se stal takovým jistějším a pozdějšími společnostmi vyrostl na troskách někdejšího Ruska. Jeho skvělá reportáž pak pozbyla dosti ze své skvělosti, v závislosti na četných úpravách daných momentální politickou linií té jisté společnosti. Některé osoby populární roku 1917 jako třeba Bronštajn-Troťský bylo třeba vypustit, úlohu jiných započítat zadržet. Některé vydání obsahuje jistě původní rozhovory námořníků z rudého Kronštatu, kteří povstali Lenina a Marxe za dva z apoštolů, jiné vydání tento rozhovor pomijí. Jak už řečeno, John Reed nešel dost dlouho k tomu, aby byl mohl ještě zaznamenat jak byli námořníci v Kronštatu roku 1921 vražděni (tato pět rudé revoluce), podobně jako byli vražděni roku 1947 příslušníci SA (tato pět hnědé revoluce). Je už osudem poinné školní ležby, že k ní nezaplaneme ohněm nadšení, a že nás tento pocit už provází celým zbytkem života. Nechme tudíž vřelou do historie a věnujme se přítomné době a tomu, co pro informaci i potěchu současníků sepsal a v magazínu Ladies' Home Journal i vydal jmenovce Johna Reeda, Rex Reed, a co by se mohlo jmenovat šest týdnů, které otřásl sloupky Hollywoodu.

Především poznamenejme, že Rex Reed sepsal cosi, na co se převleče hodi označení "malé svěží dítko", a že to sepsal pro potřeby magazínu, ve kterém by se našinec podobně tvorby nenadál. Jeho článek přineslo říjnové číslo časopisu s fotografií Elizabeth Taylorové na obálce a obsahuje autorův počet ze zkušeností a poznatků, jak byly učiněny skupinou amerických filmových hvězd první velikosti v průběhu práce na první americko-sovětské koprodukci, filmu Modrý Pták. Ačkoli se jedná o modrého ptáka, již titulček článku v jednom z nejrozšířenějších amerických ženských časopisů praví, že Liz Taylorová viděla rudě. Dodejme, pro neznalé, že to neznamena vstup dotyčné do Komunistické strany sovětského svazu. Vidět rudě je americký idiom. Nelaskavý idiom.

Nuže, kdo všechno z hvězd a hvězdiček filmového světa vzal svůj díl na díle o modrém ptáku? Především už zmíněná Liz Taylorová, která se dokonce finančně účastnila částkou dva miliony dolarů. Dále se modrého ptákování účastnily tyto dámy i panové. Ava Gardner, Henry Wynberg, Cicely Tyson, James Coco a nechyběla ani hvězda lušující plně do politiky, Jane Fondaová a její choť Tom Hayden, který právě kandiduje do Senátu Spojených států amerických. Jane Fondaová nebyla v Rusku poprvé, ale poprvé se tam zastavila děle. Přijela prakticky z Východního Německa, kde tvořila hlavní roli ve filmu o Rose Luxemburgové. V souladu s moderními poznatky marxistického historického bádání tato filmová Rosa ovšem přerostla v koňos, kdo velice "supportuje" Lenina, ačkoli pravý opak je skutkem historie. O tom ovšem není tato stránka a rovněž je o tom zbytečně vyklá-

dat lidem jako Jane Fondaová. Tedy bylo zaznamenáno, že Jane Fondaová počala žít v Leningradě s velkou dávkou entusiasmů, ochotna pravděpodobně překonat všechny normy nadšení nad Sovětským svazem vytvořené jinými dámami podobného vrhu. Právě dva týdny oslavovala zásadně každého soudu a zjevně se těšila svou vlastní revolučností. Když po celé dva týdny neschla pro své dítě kus čerstvé zeleniny, nadšení zřejmě ochabovalo. Potom byl její manžel zatčen a vyslýchán tajnou policií (tedy ne nějakým pochůzkářem), protože na ulici před hotelem hulákal její jméno. Po šesti týdnech organizovala paní Fondaová vzpouru a žádala si velice silně odjezd ze země, kde si prostřednictvím svých zástupců vládne dělnická třída, rolníci a pracující inteligence.

Se zeleninou byla vůbec potíž. Oni někteří z herců jsou vegetariáni. Rusové ovšem byli fantasticky obětaví a vycházeli všude kde mohli, — a tak se nakonec vozila zelenina do Leningradu z Londýna prostřednictvím amerického velvyslanectví. Občas přijela nějaká návštěva ze Stockholmu a přivezla propašovaný hamburger ze stánku firmy McDonald. To se počítalo za svátek. Nakonec tu vždy zbyl černý trh. Dvě jablka deset amerických dolarů. Čtyři rajčata za patnáct, a hlávka zeleného salátu za sedm. — Odtučňovací kura o jaké se odborníkům v Americe ani nezdvá. Herci žili v Leningradě, — jak jest v té zemi zvykem, — bez pasů. Byli jim po příjezdu odebrány. Nemohli tedy volně odcestovat. Shledávali to nepohodlným. Byli odkázáni na diety vyměřené jim koprodukcí společnosti. Bylo to dvanáct rublů denně. Tedy úřední ekvivalent dvanácti dolarů. Shledávali to "frus-

trující". Nemáte-li prý na vodku a nemáte-li možnost opustit zemi, není to prý ten nejlepší pocit. Velmi pohodlný a vřepný názor, jsme-li si jisti, že posléze stejně odcestujeme a jsme-li filmová star. I tak ovšem byl život v zemi sovětu vážen a shledán údem nelehkým, ba drtícím a ničícím.

"Nevím o ničem, co by se tady neobracelo v niče", prohlásila černošská filmová hvězda Cicely Tyson. Cicely Tyson, známá hlavně americkým televizním divákům z filmu Autobiography of Miss Jane Pittmanová, poznamenala ke způsobu sovětského života a práce:

"Když jsme točila Životopis, vstávala jsem ve čtyři hodiny ráno uprostřed bažin v Luisianě. Trvalo tři hodiny než na mne navěsili na dvacet kilo lepidla a gumy, a bych vypadala jak má vypadat sto let stará černoška. Bylo sto stupňů Farenheita ve stínu a byla to nelidská roboty. Ale když jsem se dostala v noci domů, mohla jsem jist čerstvou zeleninu a telefonovat meziměstsky či mezistátně podle libosti. Za sedm týdnů jsme taky udělali práci, na kterou můžeme být hrdí. Tady (miněno v Rusku) nemůžete odejet ze země, umírala jsem celou dobu hladu a ve městě jako je Leningrad ani neexistuje něco jako je telefonní operátor. Trvá přinejmenším dva dny než dosáhnete telefonického spojení z Moskvy do Leningradu. Stěžuju si, stěžuju si na všechno v téhle zemi, při práci na tomhle filmu."

Hvězdy onemocněly hromadně dysenterii. Chudáci obětaví Rusové se zřejmě chtěli vytáhnout a tak do pokojů Liz Taylorové vniklo šest lékařů v bílých pláštích a s maskami na obličejích. Jala se křičet o pomoc. Nehodlala se dát spásit v ruské nemocnici, ani ruskými lékaři. Použila vlastních antibiotik. Prádlo se posílalo do Helsinek. Trochu se to ovšem vždy protáhlo hraniční kontrolou, trvalo tři týdny než se navrátilo. Mnohé technické prostředky a způsoby běžné při natáčení filmů na západě se v Rusku nekonaly. Neboť jich nebylo ani při natáčení Křížníku Potěmkin, proč by jich mělo být dnes? Levicová intelektuálka oddávající se až dosud velice bezpečnému vyvolávání revolučních nálad anebo přinejmenším křídla na rebela, pravila:

"Lidé v Americe tomhle všemu tady nebudou prostě věřit, budou-li jim to vyprávět."

Když se tatáž dáma navracela se svých cest po Vietnamu, nenáležla ovšem plně vystupovat a dělit se o poznatky neméně neuvěřitelné. Škoda, že si tuto vlastnost nedokázala zachovat i pro přítomné časy.

Opustíme však dubiosní pole politická a poděme se o postřeh z oboru domácích pokrmů. Dejme zaznít tomuto názoru:

— Kuře v Rusku? To je zvíře, ze kterého už vymačkali všechna vejce a které trpelo nějakým druhem aktivní rakoviny. —

Ava Gardner vařila jednou kuře. Mácela ho po 24 hodin v octu a pak už prý bylo částečně požitelné.

Dostli. Rex Reed to sepsal pro časopis určený americkým ženám v domácnostech a to jsou jistě ty pravé oči, jež nevynechají nic pozoruhodného o pozoruhodné ženě Elizabeth Taylorové. Napsal to, dodejme, Rex Reed skvěle a škoda, že se to nestane povinnou školní četbou. Do onoho neuvěřitelného světa s neuvěřitelnými lidmi a obřady lokálních šamanů zbývá nám dodat ještě jedno, naž ani bystrý Rex Reed nepřišel.

Bývaly doby, kdy i v Rusku byly zařící hotely. Čerstvá zelenina po celý rok a život se, přinejmenším pro návštěvníky těch hotelů, podobal lunaparku oslav. Co si té záře padalo nutně i na život kolem. Nikoli americkou filmovou hvězdou, ale nikoho v té době nepotkal na staré Rusi smutný osud, že mu číšník odmítne donést oběd. — protože zde je prostřeno jen pro turisty. — Dávno tomu. Život v Rusku přes veskerou obětavost ruských lidí (jediná Ava Gardner je prý poznala zblízka, protože se ztrácela s taxikáři na celé noci, které trávila kdesi v tajných — jak jinak — tancárních), život v Rusku není ponurý, protože tam civilizace ještě nezasáhla, ale protože tam byla civilizace brutálně zavřena. — Na to nepřišel dosud ani Rex Reed.

V každém případě, ať to není naší povinností upozorňujeme na říjnové číslo magazínu Ladies' Home Journal.

Ne, že bychom se dozvěděli o Rusi cosi co bychom dříve nevěděli, ale dozvíme se mnoho o tom, která jsou uspořádány věci v amerických hlavách, uční-li poznatky shodné s našimi.

Ostatně, Modrý pták prý bude hotový na velikonoce 1976. Když se ruka k ruce vine dětente se podaří. Třebas ruská strana dodala koprodukčnímu štábu kameramana, který nikdy dříve nepracoval s jiným než černobílým materiálem a Modrý pták bude barevný film, a třeba musela ihned opustit zemi tisková agentka jedné z hvězd, jakmile o ní domácí úřady zjistily, že mluví bezvadně rusky. Ti skvělí, obětaví a nadšení Rusové.

Nezadržitelný vzestup

(Dokonč. ze str. 2.)

sařem v hodnosti kapitána. Do r. 1951 setrvává v armádě, pak nuti zeměděle ke kolektivizaci, je ředitelem stranické školy v Bratislavě a od r. 1962 předsedou stranické a kontrolní komise KSS, od r. 1967 ještě k tomu místopředsedou celostátní komise stranické kontroly. V letošním létě je uvolněn z předsednictví Ústřední kontrolní a revizní komise KSS — které přejímá Miloslav Boda. Šalgovič dostává hned tři velké funkce najednou. Jídáš naproti tomu dostal jen třicet stříbrných. O generál-majoru ČSLA, plukovníku KGB (pokud již nepovýšil rovněž na generála), poslanci a předsedovi SNR a člena předsednictva ÚV KSS ještě určitě uslyšíme.

— or —

TUZEX zasíláme bezpečně a rychle NEODEKLÁDEJTE...

TUZEX-ové poukázky jsou nejlepším prostředkem jak potěšit příbuzné ve staré vlasti.

Již 50 let cestovní služby

vám zajistí bezstarostné a radostné cestování do Československa.

Nové snížené ceny na 22 až 45 dnů

NY — Praha — NY	\$ 468.00
NY — Brno — NY	\$ 483.00
NY — Píseňany — NY	\$ 508.00
NY — Bratislava — NY	\$ 474.00
NY — Košice — NY	\$ 519.00
NY — Poprad — NY	\$ 515.00

Plus \$3.— U. S. daň

Tyto ceny jsou v platnosti od 1. září do konce října. Od 1. listopadu do konce března jsou ceny ještě nižší. Mimo výše uvedených cen jsou ještě nižší — takzvané APEX-ceny. Informujte se u nás.

Chcete-li umožnit návštěvu příbuzné. ho do USA, navštivte TATRU pro informace anebo napište.

Pro jistotu vždy jen

TATRA TRAVEL BUREAU, Inc.

1465 SECOND AVENUE • NEW YORK, N. Y. 10021
(pri 76. ulici) Tel. RE 7-5972 — RH 4-8185

SPORT

Poslední zápasy 1. fotbalové ligy: Brno-Slavia 0:0, Ostrava-Jablonec 1:1, Teplice-Plzeň 6:1, Košice-Dukla 2:3, Bohemians-Žilina 1:0, Trenčín-Třinec 0:0, Trnava-VSS Košice 3:0, Inter-Slovan 2:0, Dukla-Slavia 2:3, Lokomotiva-Teplice 1:2.

Tabulka:

1. Sn. Bratislava	11 14
2. Dukla Praha	11 14
3. VSS Košice	11 14
4. Sp. Trnava	11 13
5. Inter Bratislava	11 13
6. Slavia	11 12
7. Lok. Košice	11 12
8. SU Teplice	11 11
9. Škoda Plzeň	11 11
10. Zbroj. Brno	11 10
11. Bohemians	11 10
12. ZVL Žilina	11 10
13. J. Trenčín	11 10
14. Baník Ostrava	11 9
15. LIAZ Jablonec	11 7
16. TŽ Třinec	11 6

Zápasy I. hokejové ligy: Kladno-Jihlava 4:0, Slovan-

VŽKG 3:5, Brno-Litvinov 4:1, Košice-Plzeň 1:0, Motor-Tesla 4:6, Sparta-Ingstav 5:4, Sparta-Č. Budějovice 3:2, Litvinov-Kladno 6:4, Pardubice-ZKKL 8:0, VŽKG-Košice 1:1, Ingstav-Plzeň 2:7.

99 zemí, mezi nimi Československo, se přihlásilo na světový fotbalový šampionát '78, jehož finalové zápasy nejlepších 16-ti mužstev budou sebrány v Argentině.

Tabulka:

1. Tesla Pardubice	8 13
2. Sparta	8 11
3. Škoda Plzeň	8 9
4. Motor Č. Budějovice	8 9
5. ZKL Brno	8 9
6. VSŽ Košice	8 8
7. CHZ Litvinov	8 8
8. SONP Kladno	8 7
9. TJ VŽKG	8 7
10. Sn. Bratislava	7 6
11. Dukla Jihlava	7 5
12. Ingstav Brno	8 2

Pro lepší diagnózu

V laboratořích Americké komise pro atomovou energii byl vyvinut analyzátor krve, který za půldruhé minuty dokáže z desetiny kubického centimetru krve určit dvanact základních údajů potřebných k zjištění zdravotního stavu pacienta.

Bez srdce se dá žít. Buďte spíš opatrný na hlavu.

ÚSPĚŠNÝ MATUŠKA

Waldemar Matuška se příležitostně zastavil v New Yorku s Olgou Blechovou a skupinou zpěváků, kteří vystupují pod jménem "Kamarádi táborových ohňů." Jejich hudbu a pívecké odpoledne se konalo v neděli 12. října 1975 v Julia Richmond High School na Manhattanu. Někdy a někde jsem zde v Americe neviděla tolik Českoslováků pohromadě; žádná taneční zábava ani jiný kulturní podnik nevzbudil tak veliký zájem. Tedy zde na tomto hudebním a píveckém odpoledni jsem si uvědomila, jak oblíbeným zpěvákem Matuška byl a je. Fanoušci očekávali, že zde uslyší více starých a jím známých písní.

Ale i nové písničky byly obecně vřelě přijaty. Písničky skupiny "Kamarádi táborových ohňů" byly rázu veselého a dobře přednesené. Atraktivní zpěvačka Olga Blechová doprovázela jednak tuto skupinu a také Matuška při jednotlivých písních. Největší úspěch měl ovšem Waldemar, což dokazoval hromový potlesk v okamžiku, kdy se objevil na jevišti.

Hlavním cílem cesty této skupiny je Country Music Festival pořádaný v Nashville, Tennessee, kde se soubor jistě dobře umístí, neboť jeho činnost je založena na dobré práci českých umělců a my všichni jím úspěch ze srdce přejeme.

Gabriela Lehmová

Organizační stránka podniku byla však nedostatečná, což našťastí nebylo v neprospěch vystupujících. Ostatně by si bylo přát, aby podobných podniků bylo víc. Účast krajanů mnohonásobně přesáhla i oficiální podniky, pořádané, například Oblastní odbočkou Národní rady. Což je vlastně námět k zamyšlení...

ZEMŘEL ING. STALLER

V Londýně zemřel 23. září člen SVU Ing. Karel Staller, známý Newyorčanům z dlouholetého pobytu v New Yorku. Vzpomínková mše se konala v pátek, 17. října 1975 o půl osmé večer v kostele Our Lady of Mt. Carmel v Astorii. Po mši v krátké vzpomínce na Ing. Stallera promluvil mimo jiné i Dr. Karel Steinbach.

INVAZE NA PLÁTNĚ

Dokumentární film o invazi vojsk varšavské dohody do Československa bude předveden v

neděli dne 26. října

ve 3. hod. odpoledne v Recreation Building na Smithtown Ave. v Bohemia, Long Island, N. Y. Též 57. výročí založení Masarykovy republiky bude vzpomínuto. • Recreation Building se nachází na Smithtown Ave. 9 10 mil severně od Sunrise Highway v parku na západní straně Avenue v Bohemii. Nejbližší vlakové spojení je do Oakdale — a pak taxikem. • Program pořádá American-Czechoslovak Fellowship of Long Island.

MROŽEK V TORONTU

Československý Kulturní Klub ve Windsoru, Ont. se zúčastní festivalu mnohonárodních divadel (Ontario Multicultural Theatre Association) v Torontě, 31. října 1975 v divadle St. Lawrence Art Centre.

Na tomto večeru předvedeme jednak "Prelude", montáž československé poezie a jazzové hudby, inscenovanou s použitím techniky polyekran, a po přestávce jednoaktovou absurdní tragikomedii Slawomira Mrożka "Striptease". Tato hra byla s velkým úspěchem předvedena na Mirovém Festivalu Detroit-Windsor v červnu 1975 a obnovená premiéra se konala v Griffin Theatre ve Windsoru v září tohoto roku.

KRAJANSKÉ DIVADLO ZAHAJUJE

představení vzpomínkou k čtvrtému výročí úmrtí svého zakladatele a tvůrce Jana Snížka v neděli, dne 2. listopadu, ve 3 hod. odpoledne v Českém domově v Astorii. Uvede zajímavou hru "Poslední přání".

V režii B. Helcové-Snížkové účinkují: dámy: Bocková, Zahradníková; pánové: Jára Kohout, Horák, Šmída, Matějovský, Silnický. Stěžejní role: B. Helcová-Snížková a V. Kalous. Hudební montáž: J. Šabat, výprava M. Mládková.

MARTINSKÉ POSVÍCENÍ

Krajská skupina od P. M. Karmelské v Astorii, N.Y. slaví Martinské Posvícení 16. listopadu t. r.

ČESKÁ KULTURA V NEW YORKU

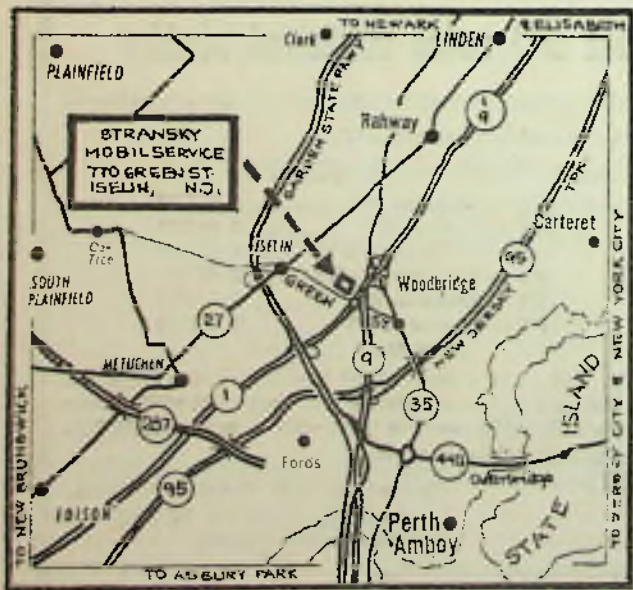
Od 10. října — 7. prosince 1975 probíhá výstava Františka Kupky. Bude vystaveno asi 180 obrazů zapůjčených Národní galerií v Praze, Muzeem Moderního umění v Paříži a j.

PAMĚTI ŠÉFA ČESKOSLOVENSKÉ ZPRAVODAJSKÉ SLUŽBY

generála Moravce MASTER OF SPIES, americké vydání (Doubleday) dodává Kuška House, Dept. P.A. P. O. Box 1507, Kingston, Ont., Canada K7L 5C7 za \$6.50 vázaný výtisk (cena této knihy v USA je \$7.95, v Kanadě \$13.50). Jelikož u objednávek placených předem neúčtuje knihkupectví Kuška House poštovné, mohou i krajané v USA ušetřit \$1.50 a několik cest do knihkupectví — ne v každém totiž tuto knihu seženete.

6. října 1975 oslavujeme 5. výročí založení našeho podniku. Všem krajanům poskytneme 15ti procentní slevu na veškeré opravy a nákup součástek do konce t. r.

STRANSKY MOBIL SERVICE

Provádí opravy všech amerických i evropských vozů se zárukou. • K seřízení a k zjištění všech závad na vašem automobilu je u nás k dispozici nejmodernější elektronické zařízení.

770 GREEN STREET, ISELIN, N. J. 08830

PHONE: 636-8717

FRANK HOLECEK'S

Czechoslovak Praha Restaurant and Bar

1358 FIRST AVENUE, CORNER 73rd STREET — NEW YORK

Nejmoderněji zařízená a vším pohodlím vybavená restaurace. • Nejjemnější československá kuchyně včetně všech pražských specialit: pečená husa a kachna, vepřová pečeně, svičková a zajíc na smetaně a celá řada dalších specialit. • Importované plzeňský prazdroj na čepu. Zvláštní místnost pro soukromé spol. u příležitosti svateb, pohřbů atd. Bar otevřen od 11 dop. do 4 ráno. Restaurace otevřena od 12 dop. do 11 hod. noční každý den. "Special Luncheons" 12 Noon — 4 P. M. Monday to Saturday. • O rezervaci volejte: YU 8-8605 — RH 4-9787

JOHN KRTEL FUNERAL HOME;
YORKVILLE FUNERAL SERVICE INC.

1297 First Avenue, New York, N. Y. 10021 Corner 70th St.
(212) 744-3084 or 744-7214

Tento československý pohřební ústav, který patří a je vedený rodinou Krtilovou, ponuka rodinám v ich smutnej hodinke nielen dokonalé služby osobné, ale aj služby rodinné, nakoľko obidvaja, Elaine F. Krtil aj John J. Krtil, sú licencovaní pohrební riaditelia. K vašim službám sú teda v našom pohrebnom ústave dvaja licencovaní pohrební riaditelia, a služby tohoto ústavu môžu byť použité tak po celom území Spojených štátov, ako aj v zahraničí. Už 90 rokov slúži pohrebný ústav rodiny Krtilovej čo najlepšie obyvateľom newyorskej metropole.

ELAINE F. KRTEL, licencovaná pohrebná riaditeľka
JOHN J. KRTEL, licencovaný pohrebný riaditeľ a vedúci ústavu.
Založené roku 1885.

Zmizení, únosy a střelba

Uprchlíci z východní Evropy mívají různé osudy. Na stránkách našeho listu jsme informovali (4. 8. 75) o případu bulharského sportovce Veselina Kosovského (29 let), který po udělení asyly v záp. Berlíně jezdil na konvenční

pas za svou dívkou do východního Berlína. Po několikáté návštěvě zasahuje státní bezpečnost NDR a mistr ve vzpírání Kosovský končí nervově zcela vyčerpan v bulharském vězení. Asylový pas nebyl všemocný, to poznává no-

vě i tzv. "bezdomovec", ale původem Polák Kobrzýnský, který pro střelbu zůstává na čs. území při vrtulníkovém únosu občanů NDR a kterému nyní vládní úřady NSR odmítají jakoukoliv konzulární pomoc.

Uprchlíci jsou nadále osiřlování, nejvíce na hranicích východního Německa, kde se stále zdokonaluje "ochrana hranice" minovými poli a samostřily. Podle interní zprávy spolkové hraniční ochrany přeběhlo ve 2. čtvrtletí tohoto roku 17 uprchlíků z NDR. tři vojáci "lidové" armády pak v plné výzbroji. 19. spol-

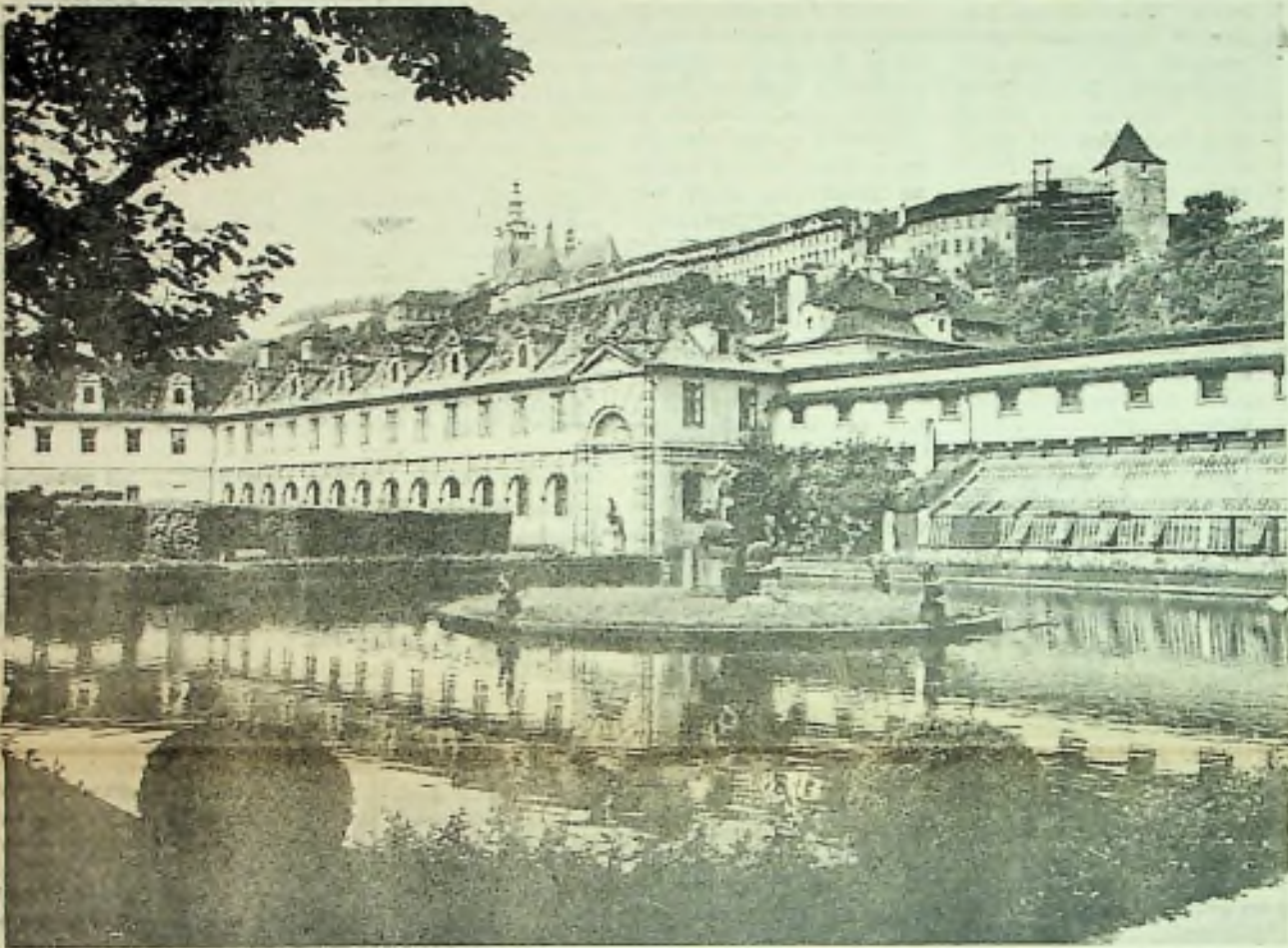
kových občanů zabloudilo omylem do NDR a bylo tam zatčeno. Na hranicích bylo pozorováno, že NDR odstraňuje některé miny, ale vše nasvědčuje tomu, že se jedná o zavedení nového, mnohem účinnějšího systému. 917 km jsou dlouhé drátěné zátarasy, na 160 km jsou instalovány samostřily, ostatní drát existuje na 479 km, minová pole na 622 km, na 745 km jsou vykopány překážkové příkopy, dále je na hranicích vybudováno 930 podzemních bunkrů, 342 pozorovacích věží a 112 světelných zátarasů. K lovu na uprchlíky je přichystáno ještě v předpolí hranic 793 psů, nově bylo odstraněno, pro větší přehlednost hranic a lepší střelení na uprchlíky 22 obytných a hospodářských budov, z toho 2 statky.

V druhé polovině září je hlášen z Vídně údajný hraniční incident na maďarsko-rakouské hranici. 35-letý maďarský uprchlík oznamuje po podařeném útěku, že na něho bylo střeleno a jeho žena byla zasažena do prsou i zůstala zkrvavena ležet na maďarském území. Rakouské orgány však nemají žádné svědky, střelbu nikdo nepozoroval.

Opakují se i únosy uprchlíků. V minulosti v tomto ohledu vynikala NKVD i čs. bezpečnost (Laušman), v r. 1974 byl unesen bulharský exilový novinář z Kodaně Iljev, v r. 1972 z Vídně jiný Bulhar Srednoridský. Exilový Jugoslávce Vlado Dapčević cestoval v srpnu (od r. 1974 belgický občan) do Rumunska. Na 9. srpna měl koupenu letenku zpět do Bruselu a den předtím se hlásil telefonicky u své ženy. Do Belgie se však nevrátil. Jeho zmizení vyvolává mnoho hádanek. Mohl být unesen nebo se vrátit dobrovolně. Dapčević — byvalý partyzán byl po rozkolu Staľn-Tito odsouzen v Jugoslávii jako prosovětský agitátor k 20. letům vězení. Roku 1956 dostal milost, za dva roky utíká přes Albánii do Moskvy. Koncem šedesátých let žádá jugoslávské velvyslanectví o povolení k návratu neboť je "zklamán SSSR". Dostává cestovní dokument, ale jede přes Rumunsko, Francii do Belgie, kde zakládá emigrantskou politickou stranu. Událost vrhá i podivné světlo na rumunské úřady.

—hr—

Objednejte si pro sebe a své přátele nový kalendář BEAUTIFUL CZECHOSLOVAKIA - 1976 CALENDAR

PRAGUE'S CASTLE FROM THE WALDSTEJN GARDEN

1976 MAY 1976
2 3 4 5 6 7 8
9 10 11 12 13 14 15
16 17 18 19 20 21 22
23 24 25 26 27 28 29

JUNE 1976

1976 JULY 1976
1 2 3 4 5 6 7
8 9 10 11 12 13 14
15 16 17 18 19 20 21
22 23 24

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
		1	2	3	4	5
6	7	8	BEAUTIFUL CZECHOSLOVAKIA — 1976 CALENDAR je vydáván v USA na světlém papíře s krásnými uměleckými fotografiemi z Československa. Vhodný dárek k Vánocům pro Vaše americké známé. Cena za 1 kus je \$3.50 včetně poštovného v USA. • Kalendář je 11"x17" veliký, zmenšená stránka je vidět zde v inserátu. — Zásoba je omezena, proto vypláta objednávku, odstříhnete a zašlete spolu s šekem (money order) ještě dnes na adresu: ZIP COMPANY, 26921 Grassmere Place HAYWARD, CA 94542			
13	14	15				
20	21	22				
27	28	29	30			

Objednávám — kusů BEAUTIFUL CZECHOSLOVAKIA — 1976 CALENDAR za \$3.50 kus včetně pošt. (pro Kanadu přidejte 50 centů kus pošt.). Přikládám šek (money order) na \$ — splatný pro: ZIP COMPANY.

Please Print.....Podpis.....

First NameMiddle InitialLast Name

Address.....

CityStateZip Code

Komunismus především

Do prvních ročníků vysokých škol v českých zemích nastoupilo letos skoro devatenáct tisíc studentů, což je 12.6% z populačního ročníku. Přestože jde věsměs o děti z kádrově čistých rodin, bude nutno — na základě zkušeností z minulých několika let (kdy šlo ovšem taky o kádrově čisté děti) stále víc až nejvíce pozornosti věnovat komunistické výchově vysokoškolské mládeže . . .

Řekni to květinou...

Na květinářských obchodech visí někde malá cedulka s nápisem Fleurop. Myšlenka založit podobný systém vznikla v Berlíně roku 1908. V onom roce založil květinář Max Hübner svůj "zprostředkovací" spolek pro darování květin". Z něhož se později vyvinul Fleurop. Důvodem k podobnému sdružení byla pomalost spojení, daroval-li někdo z Berlína květiny někomu v Hamburgu, přišly na místo už zvadlé. A tak Hüb-

ner píše depisy na různé obchodníky v jiných městech a interně se s nimi domlouvá, že dodají objednané květiny přímo z jejich obchodů.

Roku 1927 se schází již obchodníci z celé Evropy v Drážďanech a zakládají "evropské zprostředkování v darování květin", čili organizaci pracující dnes pod názvem Fleurop-Interflora. Centrála je ve Švýcarsku a jsou na ni napojeny obchody ve 140 zemích světa. Jen SSSR není bohužel členem dohody, jako konečně tolik jiných mezinárodních dohod. V roce 1974 bylo darováno 29 miliónů kytic do celého světa v celkové ceně 387 miliónů DM, což je 924,19 miliónů fleurin. Pokud nevíte, co je fleurin, pak je to mezinárodní květinová měna pracující na bázi švýcarského franku. Ve Spolkově německé republice bylo roku 1974 zprostředkováno 5 miliónů květinových pozdravů zvláště do NDR. Na prvním místě ve světové květinové statistice stojí USA s 14,4 milióny darovaných a zprostředkovaných pozdravů. Květinám hodně nakloněni jsou i Holanďané a Švédové. Stačí tedy zajít do nej-

blíže obchodu a objednat a zaplatit kyticí přátelům v Praze. Tamní květinářství pak ze svých zásob doručí obdarovanému čerstvé květiny bez dalších problémů.

CO VŠE JE TŘEBA

Stoupající byrokracie v NSR se projevuje mimo jiné i v tom, že kdo se chce stát západoněmeckým občanem má být předem zbaven čs. občanství. Čs. zastupitelské úřady pak v takovém případě žádají 19 dokumentů, mezi jiným "odstupné prohlášení" a žádost k prezidentu republiky, v žádosti se má výslovně podírknout, že se tzv. trestného činu (opuštění) upřímně lituje. V odstupném prohlášení se musí prohlásit, že žadatel se vzdává všech nároků na sociální pojištění aj. I když západoněmecké ministerstvo vnitra popírá, že by bylo nutné se říkat čs. občanství všeobecně se jen redukuje počty cizích občanství působící plnění některých byrokratů (vládního úřadu v Darmstadtu, západoberlínského senátu) na zákonech doslova a do písmene demokratickému systému jen škodu.

Ve znamení strojírenství

Nejen podzimní brněnské veletrhy, ale i nová pětiletka 1976-1980 zdůrazňují československý zájem na zvýšení o 50% produkce strojírenských zařízení a zvýšený export. Ministr zahr. obchodu Barčák zdůraznil v Brně, že v šesté pětiletce musí být v cizině zakoupeny řady špičkových strojů a provedu k zvýšení technického vývoje. Při koupi ČSSR spoléhá na poskytnutí kreditu ze Západu. V r. 1974 dosáhl export z

PŘÍKLADNÁ AKCE

V pátek 28. září došlo k nezvyklé záchranné akci. Dva západoněmečtí technici z Dortmundu utrpěli těžké popáleniny při montáži ve městě Kaluž na Ukrajině blízko čs. hranic. Bylo nutné je urychleně dopravit na speciální západoněmeckou kliniku. Frankfurtská obchodní letecká společnost Unijet, jedna z největších v Evropě musela si telefonicky vyžádat povolání k přistání v Moskvě a k přeletu v Praze. Ještě večer přichází svolení z Prahy k přeletu, o hodinu později povolání z SSSR k přistání na letišti v Lembergu. Lemberg — do konce 2. světové války německé území, je vojenské uzavřené pásmo. Po půlnoci o 1.15 hod. zde dochází první od konce druhé světové války k přistání německého letadla typu Mystere 20. Pro špatné povětrnostní podmínky musí být trans-

port odložen na sobotu dopoledne. Dochází k potížím s ruskými lékaři, kteří odmítají odpovědnost za transport obou techniků. V neděli ráno může stroj s oběma popálenými startovat, přes čs. území jej doprovází čs. vojenský letoun MIG 21. V pondělí, po přistání ve Frankfurtu a přeložení do vrtulníků jsou na místě. Oba technici (věk 33 a 32 let) se podařilo šťastně zachránit a jsou mimo nebezpečí. Celá akce za záchranu stála 20 tisíc marek.

Prohraná partie

Takový byl název pořadu, který někdy vysílala československá televize. Slabá — uměle konstruovaná a všestranně za vlasy přitážená historika se týkala šachisty Ludka Pachmana, který emigroval a žije dnes v západním Berlíně. Pořad najímě zdůrazňoval jeho spolupráci s "neonacisty".

ÚSPĚCHY RAFAELA KUBELÍKA

Velký ohlas u publika mělo koncertní uvedení "Prometheus" od Carla Orffa k jeho osmdesátým narozeninám v červenci pod taktovkou Rafaela Kubelíka. Kubelík musí znova v říjnu koncert opakovat: byl pořádán v rámci cyklu Musica viva v Mnichově. Kritika napsala: "za Kubelíkova vedení se dostalo dvě a půl tisíciletí staré Aischylově tragedii takové intenzity a sugestivitu jakoby se drama odehrávalo v bezprostřední současnosti". Čs. tisk ve zpravodajství na Kubelíka "zapomněl."

KONEC MUČIRNY

Tiskem proběhla zpráva, že budova řecké vojenské policie v Athenách, kde byli během sedmi let vojenské diktatury mučeni režimní protivníci bude na příkaz řecké vlády zbořena. A tak čtenáři napadá, kdy dojde k podobnému vládním usnesení v některé zemi východního bloku? Nenecháme-li se při vzpomínkách vždy jen obrátit proti tajné policii, nově to dokázaly procesy v Řecku, odhalost v Portugalsku a také Berlín 1953 a Budapešť 1956. Kdy se dořime, že např. porézní domček na Hradčanech, kde bylo mučeno tolik Čechů a Slováků, mezi nimi i hokejové mužstvo byl na usnesení vlády a prezidenta Husáka neprodleně ostraněn?

JIRKA

3 Nations Wine and Dinner House

UNITED STATES

CZECHOSLOVAKIA

V KALIFORNII

Stará tradice dobrého jídla a pití, české hudby a zábavy pokračuje již třetí rok za vedení populárního, bývalého hospodského z "České hospůdky" v San Franciscu. — Každou neděli a sobotu je u něho dostaveníčko krajanů. — 50 mil severně od San Franciscu "highway 101" v historickém údolí Jachu Londonu. V Glen Ellen, 3 mil za Agua-Caliente, kam se řadíte koupat. Jídla pro 100 osob, česká muzika, bar, vinárna, kulečník, vše pro vaše pohodlí a zábavu. Na jídelníčku vídeňský řízek, escarges — cannelloni — seafood — steaks — prime rib, knedlíky, aj. Víno, pivo, česká muzika a harmonikář na čepu. Přijímáme záznamy na party do 50 osob.

13756 ARNOLD DR. GLEN ELLEN
LUNCH 11-2 — DINNER 5-5 PM
SATURDAY & SUNDAY 11 AM — 9 PM
FOR RESERVATION CALL 996-9975

Never on Monday
Srdečně Vás zve JIŘÍ SIEBERT
Na zdraví

PODPORUJTE

ČESKOU

NARODNÍ

ŠKOLU

ČSSR výše 19 213 mil. Kčs. Strojírenství čini na celkovém zahr. obchodu podíl 46,5%. Na brněnském veletrhu byl největší vystavovatel Německá spolková republika s 507 podniky. Rakousko zde mělo zastoupení v 198 podnikatelích, z nichž ale mnozí fungují jako německí zástupci. Československo mohlo v prvním pololetí t. r. zmínit svůj obchodní deficit s NSR o 35%. NSR dovezla ve stejném období z ČSSR o 13% více než loň. v částce 528,5 mil. DM. Československo však odebralo z NSR o 7,9% méně výrobků v ceně 766 mil. než loňského roku.

Telegraficky ze světa

Do Ruska jde další Nobelova cena; přesněji její polovička: o cenu za ekonomii dělí se s Američanem T. C. Koopmansem sovětský vědec Leonid V. Kantorovič. • Třetímu neštěstí ušel prezident Ford: po dvou pokusech o atentát se v Hartfordu, Connecticutu srazil jeho limuzína s jiným autem. • Na pětidenní návštěvu přijel do Moskvy francouzský prezident Giscard d'Estaing. Přivítal ho přepadlý, vysloveně nemocný Brežněv. • Do Buenos Aires se vrátila po měsíční zdravotní dovolené prezidentka Peronová. Ujme s prý znovu všech svých povinností. • Jedna z nejvýznamnějších postav australského politického života, ministr pro energii a nerostně bohatství Rex Connor resignoval. Očekává se kabinetní krize. • Podle pramenů z Moskvy má připadnout návštěva Leonida Brežněva v USA na první polovinu ledna příštího roku. • V Saigonu byla úspěšně od sebe oddělena siamská dvojčata, děvčátka, spojená v dolní části páteře. • Pevná uzda je název manévru na území NSR, konané v těchto dnech za účasti 12.000 západoněmeckých a 4 tisíce amerických vojáků. • Itálie a Jugoslávie zahájily snad prý už konkrétní jednání o problému hraničního terestského území. Byl by tak vyřešen poslední evropský hraniční problém. • Medaile k 30. výročí založení OSN byly vydány v New Yorku. Bude je udělovat gen. tajemník organizace hlavám států a předním společenským a politickým činitelům. • Taxik poháněný elektromotorem předvedla nedávno jedna londýnská firma. • Tropické lijačky zaplavily na Jávě 20 vesnic a zničily úrodu rýže na tisíce hektarech. • Bangladěš a Čínská lidová republika se rozhodly navázat díloplatické styky a vyměnit si velvyslance.

GOLDENE STADT

Konečně také v Düsseldorfu
naš restaurant

s českými a mezinárodními
specialitami

PIVO 12 PLZEŇ • BUDVAR ZE SUDU

Srdečně Vás přivítá známý pražský gastronom Vilém Bláha.

GOLDENE STADT,

Römisches Restaurant, D-4 Düsseldorf,
Mintropstr. 5 • tel. 37 93 96

Čca. 2. min. od hlavního nádraží